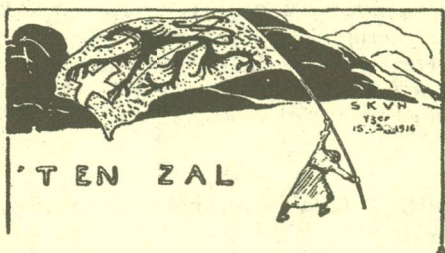

SECRETARIAAT DER KATHOLIEKE
VLAAMSCHE HOOGSTUDENTEN (SKVH),
een initiatief tot morele steun aan Vlaamse soldaten
in februari 1916 aan het IJzerfront opgericht, vooral
onder impuls van Frans Daels.

Aan het front waren er heel wat leden van de ka-
tholieke Vlaamse studentenbeweging die voor
het eerst echt in contact kwamen met de gewone
man. Het frontleven had ook tot gevolg dat er ver-
zoening en samenwerking totstandkwam tussen
twee strekkingen die in de vooroorlogse Leuvense

“ IK DIEN ”

JONGENS van Vlaanderen, beseft gij wel wat het al beteekent te strijden voor de rechten van uw volk?

Ik vrees.

Gij jubelt omdat gij weldra in hoogstudentenschap of burgerlijk leven ten volle aan den strijd zult mogen meedoen. Gij wilt in den strijd voor de rechten van uw volk zuiver staan, sterk zijn, u vrij vechten. Prachtig! Maar... gij gaat er zoo plezierig op los!... Beseft gij wel wat al verantwoordelijkheid op U weegt?

Ik vrees.

Het Secretariaat der Katholieke Vlaamsche Hoogstudenten werd in februari 1916 opgericht aan het front en kreeg de goedkeuring van militaire en kerkelijke overheden. Het bracht Vlaamsgezinden met elkaar in contact en werd zo een voorafspiegeling van de Frontbeweging. (ADVN)

studentenwereld tegenover elkaar hadden gestaan: het ernstige Amicitia en het studentikoze Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond. Uit de eerste stroming groeide het initiatief van Hilaire Gravez, die na ruggenspraak met Cyriel Verschaeve Gebeden- en Heilig Hartbonden oprichtte voor Vlaamse soldaten. De strijd tegen de immoraliteit werd aangepakt door frontdokter Frans Daels die daartoe in februari 1916 het Secretariaat voor Katholieke Vlaamsche Hoogstudenten oprichtte dat als eerste activiteit zorgde voor een massale verspreiding van een aantal brochures ter 'verzedelijking' van de soldaten.

Weldra kreeg het SKVH steun van de militaire autoriteiten en werd het erkend door de kerkelijke overheid. Het breidde zijn actie uit tot Franstalige soldaten onder de naam Hoogstudentenwerking tot zedelijk heil van onze jongens/Propagande universitaire pour la sauvegarde des bonnes mœurs parmi nos soldats met als leuze "Mannenadel uit fierheid der jeugd/Four être fort sois pur". In mei-juni 1916 werd via inschrijvingslijsten en verkoop van soldatenbriefkaarten een fonds bijeengebracht onder het beheer van Daels, August van Cauwelaert, Gravez en aalmoezenier Victor Vangramberen. Hiermee werd in het college van Veurne onder leiding van collegedirecteur Jozef Delbaere een

permanent secretariaat georganiseerd. Daar werd ook een bibliotheek opgebouwd om, via het beschikbaar stellen van studie- en vakboeken, de soldaten aan te zetten tot geestesarbeid (= 'het hogere'), wat trouwens paste in het vooroorlogse ideaal van **hogeschooluitbreiding**. Het boekenbestand bereikte 7000 delen en de boeken werden over het hele front uitgeleend voor de duur van een maand.

Van oktober 1916 af werd de Franstalige werking autonoom (Secrétariat des universitaires catholiques wallons, SUCW), al bleven beheer en administratief secretariaat gemeenschappelijk. Hoewel het SKVH allereerst gericht was op de bevordering der zedelijkheid, bracht het Vlaamsgezinden met elkaar in contact, wat bijdroeg tot latere Vlaamse frontactie. Toen de legerleiding de soldatenverenigingen in februari 1917 afschafte, kon het SKVH toch blijven doorwerken. In juni 1918 verscheen het eerste nummer van het kritisch-bibliografisch blad *Studax*, dat oriëntering gaf in vakliteratuur, vooral met het oog op examenvoorbereiding. Ook na de oorlog bleef de, naar Brussel overgebrachte, bibliotheek nog een tijdlang functioneren.

LITERATUUR: L. Vos, *Bloei en ondergang van het AKVS*, 2 dln., 1982; – L. Schepens, *14/18. Een oorlog in Vlaanderen*, 1984.

ILLUSTRATIE(S), zie: Frontbeweging.

LOUIS VOS*